

Den 5. oktober 2022
MIM 105-22
Journalnr. 2021-2050

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om "Udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 1620/2022 af dd.mm.2022 om ændring af gennemførelsesforordning 540/2011 for så vidt angår administrativ forlængelse af godkendelsesperioden for aktivstoffet glyphosat (Komitesag).

Resumé

Kommissionen foreslår, at forlænge udløbsdatoen for glyphosat, hvor godkendelsen i henhold til forordning 1107/2009 udløber 15. december 2022. Hvis forslaget bliver vedtaget, vil udløbsdatoen for godkendelsen i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer blive forlænget med 1 år. Den administrative forlængelse er en konsekvens af, at den igangværende genvurdering ikke er færdiggjort, fordi der er modtaget mange kommentarer i den offentlige høring af risikovurderingen. Forslaget forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 14. oktober 2022. Der er ingen væsentlige administrative konsekvenser for regioner, kommuner eller erhvervslivet. Der er marginale administrative konsekvenser for staten, da de danske godkendelser af midler med glyphosat skal forlænges. Forslaget har umiddelbart ingen væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Sagen vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser, såfremt der ikke opnås enighed om en administrativ forlængelse. Samlet set påvirker forslaget miljøbeskyttelsesniveauet neutralt, da stoffet allerede er godkendt i EU i dag. Regeringen mener, at det er meget beklageligt, at revurderingen ikke er afsluttet til tiden, så der kan tages stilling til fornyelsen af glyphosat inden udløbsdatoen for godkendelsen. Regeringen er meget kritisk over for, at Kommissionen ikke tilrettelægger sine processer, så der er tid til at tage højde for indkomne bemærkninger. Regeringen mener dog, at det er nødvendigt, at der tages fagligt stilling til alle de modtagne kommentarer og høringssvar, så revurderingen bygger på al tilgængelig viden og belyser alle bekymringer. På den baggrund er det nødvendigt at administrativt forlænge godkendelsesperioden for glyphosat. Regeringen agter derfor at støtte Kommissionens forslag idet der udtrykkes stor kritik af processen og der lægges stor vægt på, at den administrative forlængelse kun skal være 6 måneder, så det søges sikret, at revurderingen afsluttes så hurtigt som mulig og der lægges stor vægt på, at forlængelsen ikke skal gælde for anvendelse på befæstede arealer og til nedvisning af afgrøder før høst.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 1620/2022 af dd.mm.2022 om ændring af gennemførelsesforordning 540/2011 for så vidt angår administrativ forlængelse af godkendelsesperioden for glyphosat.

Forslaget har hjemmel i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler artikel 17, som fastlægger, at en godkendelse af et aktivstof kan forlænges i en periode, der er tilstrækkelig til at vurdere en ansøgning om fornyet godkendelse.

Forslaget behandles i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder. Afgiver komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslagene. Afgiver komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslagene. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen indenfor to måneder forelægge komitéen ændrede forslag, eller indenfor en måned forelægge forslagene for appeludvalget.

Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslagene, kan Kommissionen ikke vedtage forslagene. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslagene. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen på egen hånd vedtage forslagene.

Forslaget forventes sat til afstemning i den stående komité for planter, dyr, fødevarer og foder den 14. oktober 2022.

Formål og indhold

Det foreløbige forslag drejer sig om at administrativt forlænge godkendelsen af glyphosat, der tidligere har været optaget på bilag I til direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler, og som med plantebeskyttelsesmiddelforordningens ikrafttræden den 14. juni 2011 er overført til listen over godkendte aktivstoffer.

Grunden til, at der foreslås en administrativ forlængelse, er, at genvurderingen endnu ikke er afsluttet, hvilket skyldes de mange kommentarer, der er modtaget i den offentlige høring af risikovurderingen. Der blev modtaget 416 høringssvar, her af var de 368 til EFSA. De fleste høringssvar indeholdt mere end en kommentar. Ud over den offentlige høring modtog EFSA også ca. 2400 kommentarer fra medlemslande og ansøger. I alt er der ca. 3000 sider med kommentarer, som blandt andet udfordrer de konklusioner, der er i vurderingen, og kræver stillingtagen til ny viden. På grund af de mange kommentarer har EFSA og ECHA meddelt, at vurderingen er forsinket med et år.

Kommissionen foreslår en midlertidig forlængelsen af glyphosat på 1 år og, at EFSA's konklusion ift. genvurderingen vil være færdiggjort i juli 2023.

Glyphosat er i Danmark godkendt til en række anvendelser, som omfatter ukrudtsbekæmpelse samt nedvisning i korn, korsblomstrede afgrøder, ærter, hestebønner og græs, ukrudtsbekæmpelse under frugttræer, i ikke spiselige havebrugs-, planteskole- og skovkulturer samt jernbaner og ukrudtsbekæmpelse efter såning og før fremspiring samt til selektiv ukrudtsbekæmpelse ved hjælp af specielt udstyr. Desuden er det godkendt til nedvisning af græsplæner samt stødbehandling af træer.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget/forslagene.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Udløbsdatoen for godkendelsen af glyphosat er d.15. december 2022 i henhold til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009. Forordningen er direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hvis forslaget bliver vedtaget, vil udløbsdatoen for godkendelsen af glyphosat blive ændret i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Denne liste er direkte gældende i Danmark, og der vil derfor ikke være lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Der er marginale administrative konsekvenser for staten, da de danske godkendelser af midler med glyphosat skal forlænges. Evt. statsfinansielle konsekvenser afholdes, jf. budgetvejledningens retningslinjer, indenfor ressortministeriets egne rammer. Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget har umiddelbart ingen væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Sagen vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser, såfremt der ikke opnås enighed om forlængelse, da der på nuværende tidspunkt er godkendt midler med glyphosat i Danmark. På nuværende tidspunkt er det vanskeligt at estimere de erhvervsøkonomiske konsekvenser, da det afhænger af, om der er alternativer. Men hvis glyphosat ikke længere er godkendt til anvendelse efter afviklingsperioden på 18 måneder, så forventes det at have store erhvervsøkonomiske konsekvenser, da der ikke kan gives dispensation, selvom alternativerne er dyrere eller kræver udstyr til mekanisk bekæmpelse.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget vil påvirke miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark neutralt, idet det ikke ændrer på, hvilke midler med glyphosat, der på nuværende tidspunkt er godkendt i Danmark.

Som en del af revurderingen af glyphosat har det Europæiske kemikalieagentur ECHA i maj 2022 konkluderet, at glyphosat ikke skal have ny klassificering sammenlignet med den hidtidige klassificering. Det betyder, at glyphosat fortsat er klassificeret som alvorlig øjenskadende og giftigt for vandlevende organismer med langvarige virkninger. Det er ECHA's vurdering, at glyphosat ikke er kræftfremkaldende, mutagen, hormonforstyrrende eller reproduktionsskadende.

I Danmark er det forbudt, at anvende glyphosat til nedvisning af afgrøder til konsum, og det er aftalt i Sprøjttemiddelstrategi 2022-2027 af indføre forbud mod nedvisning af foderafgrøder før høst. Desuden er glyphosat omfattet af forbuddet mod anvendelse af sprøjttemidler, der ikke er let-nedbrydelige, på befæstede og stærkt permeable arealer.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU miljøspecialudvalget.

Forbrugerrådet Tænk finder, at perioden for forlængelse kun bør være 6 måneder og ikke bør gælde for anvendelser, som vi i en dansk kontekst ved er problematiske og derfor har besluttet at forbyde, herunder anvendelsen på befæstede arealer og til nedvisning af afgrøder før høst. Forbrugerrådet Tænk mener ligeledes, at det er beklageligt og vigtigt at udtrykke kritik af, at Kommissionen ikke har tilrettelagt processen, så der er tid til at tage højde for indkomne bemærkninger uden at skulle anmode om forlængelse. Forbrugerrådet Tænk synes dog samtidigt, at det er vigtigt, at alle indkomne undersøgelser, høringssvar og bemærkninger håndteres tilfredsstillende. Forbrugerrådet Tænk argumenterer for at forslaget vil have en potentiel negativ påvirkning på miljøbeskyttelsesniveauet på grund af, at jo længere tid et pesticid benyttes - desto længere tid vil det være til stede i miljøet, og jo større mængde udledes til miljøet akkumulativt.

Hertil bemærker Miljøministeriet, at der ved den administrative forlængelse ikke sker ændringer i de nuværende godkendelser af glyphosat produkter, og deres effekter på miljø og sundhed er vurderet indenfor de seneste år i forbindelse med godkendelse. Der sker dog en indskrænkning i den nærmeste fremtid i anvendelsen af glyphosat i Danmark som følge af de danske forbud af anvendelsen på befæstede arealer og til nedvisning af afgrøder før høst.

Dansk Planteværn bakker fuldt op om, at alle tidsfrister i henhold til pesticidforordningen bør overholdes - så vel i EU-regi som på nationalt plan. Dansk Planteværn støtter forlængelse af godkendelsesperioden for glyphosat, og fremfører, at forlængelsen skal give tid til at gennemføre revurderingen samt ekspertdrøftelser i SCoPAFF-regi i henhold til den i pesticidforordningen (1107/2009) fastlagte proces. Dansk Planteværn finder det helt afgørende, at alle beslutninger om revurderinger af aktivstoffer baseres på et fagligt og videnskabeligt grundlag i henhold til forordningen, og at der muliggøres en tilstrækkelig vurdering af de indsendte bidrag i kommenteringsprocessen. Dansk Planteværn finder, at forlængelsen også skal gælde for anvendelse på befæstede arealer og til nedvisning af afgrøder før høst. Dansk Planteværn anser sådanne restriktioner som produktspecifikke og et nationalt anliggende. Dansk Planteværn finder det derfor ikke relevant for en administrativ forlængelse af aktivstoffet. Dansk Planteværn peger på, at man i Danmark allerede har vedtaget de beskrevne restriktioner for glyphosat via sprøjtemiddelstrategien.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen mener, at det er meget beklageligt, at revurderingen af glyphosat ikke er afsluttet til tiden, så der kan tages stilling til fornyelsen, inden godkendelsen udløber den 15. december 2022. Regeringen er meget kritisk overfor, at Kommissionen ikke tilrettelægger sine processer, så der er tid til at tage højde for indkomne bemærkninger. Regeringen mener, at alle videnskabelige undersøgelser, høringssvar og kommentarer omkring stoffet skal inddrages i overvejelserne i forbindelse med revurderingen. Regeringen finder det vigtigt, at de bekymringer, som mange har i forhold til stoffet, tages seriøst og adresseres eksplicit i revurderingen. Derfor vurderes det vigtigt, at respektere processen omkring revurdering af stoffet med henblik på, at beslutningen om fornyelse foretages på det stærkeste mulige faglige grundlag. Grundet bekymringerne omkring glyphosat og dets store anvendelse, finder regeringen af forsigtighedshensyn, at den administrative forlængelse kun bør gælde i et halvt år med henblik på at få revurderingen prioriteret og gennemført hurtigst muligt og den bør

ikke gælde for anvendelser, som vi i en dansk kontekst ved er problematiske og derfor har besluttet at forbyde, herunder anvendelsen på befæstede arealer og til nedvisning af afgrøder før høst.

Regeringen agter derfor at støtte Kommissionens forslag idet der udtrykkes stor kritik af processen og der lægges stor vægt på, at forlængelsen kun skal være 6 måneder, så det søges sikret, at revurderingen afsluttes så hurtigt som mulig. Desuden lægges der stor vægt på, at forlængelsen ikke skal gælde for anvendelse på befæstede arealer og til nedvisning af afgrøder før høst.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.